

ПРЕГЛЕД

НА ДАННИТЕ ОТ НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ПРИХОДИТЕ ЗА

ДАРИТЕЛИТЕ,

ИЗПОЛЗВАЛИ ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ ПО РЕДА НА ЗАКОНА

ЗА КОРПОРАТИВНОТО ПОДОХОДНО ОБЛАГАНЕ И ЗАКОНА

ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОХОДИТЕ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА ЗА

2009 И 2010 ГОДИНА.

Български дарителски форум

Септември 2011

Съдържание:

Увод	3
I. Корпоративни дарители, ползвали данъчни облекчения за 2010 г.	4
1. Обем на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 1	4
2. Получатели на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 2.....	4
2.1 Получатели с увеличен ръст на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 3.....	6
2.2 Получатели с намален ръст на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 4.....	6
2.3 Брой на корпоративните дарители, използвали данъчни облекчения през 2010г.....	8
II. Еднолични търговци - дарители, ползвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009).....	9
1. Обем на финансовите дарения от еднолични търговци, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009 г.) - Таблица 5.....	9
2. Получатели на финансовите дарения от еднолични търговци, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 6.....	9
2.1. Получатели с увеличен ръст на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009) - Таблица 7	10
2.2. Получатели с намален ръст на финансовите дарения от еднолични търговци, използвали данъчни облекчения за 2010 г. (спрямо 2009). - Таблица 8.....	11
2.3 Брой на едноличните търговци – дарители, използвали данъчни облекчения през 2010 г....	12
III. Физически лица - дарители, ползвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009).	13
1. Обем на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009 г.) - Таблица 9	13
2. Получатели на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 10.....	13
2.1 Получатели с увеличен ръст на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009) - Таблица 11	14
2.2. Получатели с намален ръст на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009) - Таблица 12.....	15
2.3. Брой на физическите лица – дарители, използвали данъчни облекчения през 2010г.	16

Прегледът обхваща декларираните в Национална агенция по приходите (НАП) дарения, за които са ползвани данъчни облекчения по Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица, за финансовите 2009 и 2010 години.

От предоставените данни, могат да се изведат следните **тенденции**:

- В количествено изражение, **обемът на даренията през 2010г. спрямо 2009г.**, направени от лица по смисъла на ЗКПО и ЗДДФЛ в България, **е нараснал**.
- През финансовата 2010г. **се е увеличил размерът на даренията**, направени от корпоративни дарители и от еднолични търговци, а даренията от физически лица запазват същия размер, с много малка разлика в полза на 2009г.
- Наблюдава се **запазване на нивата на даренията в полза на юридическите лица с нестопанска цел**. Нестопанските организации и за двете разглеждани години са сред **получателите с най-голям обем дарения** от страна и на трите категории дарители, като наред с това са и сред **най-предпочитаните и най-чести бенефициенти**, отново за трите категории дарители.
- Динамика има при получателите на дарения - през 2010г. при определен тип получатели (общински предприятия, лечебни заведения и др.) се забелязва нарастване с над 100%, спрямо размера на даренията през 2009г. Така се наблюдава **нарастване на даренията в полза на определени категории получатели**, а не увеличение на обема сред всички законово дефинирани получатели на дарения, за които се ползват данъчни облекчения. Този извод предполага и изготвянето на допълнителен анализ, в който акцентът да бъде изнесен върху държавните и общински структури, получатели на дарения. В основата му трябва да залегне проследяването на това за какво конкретно са направени даренията, в полза на коя каузи или институция, както и тяхното целево изразходване и произведените резултати.

I. Корпоративни дарители, ползвали данъчни облекчения за 2010 г.

1. Обем на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 1

Независимо от неблагоприятната икономическа обстановка, обемът на направените от корпоративни дарители дарения през 2010г. спрямо 2009г. в България е нараснал. През 2009г. общата декларирана сума е малко над 39 милиона лв., а тази през 2010г. – 47 и половина милиона лева.

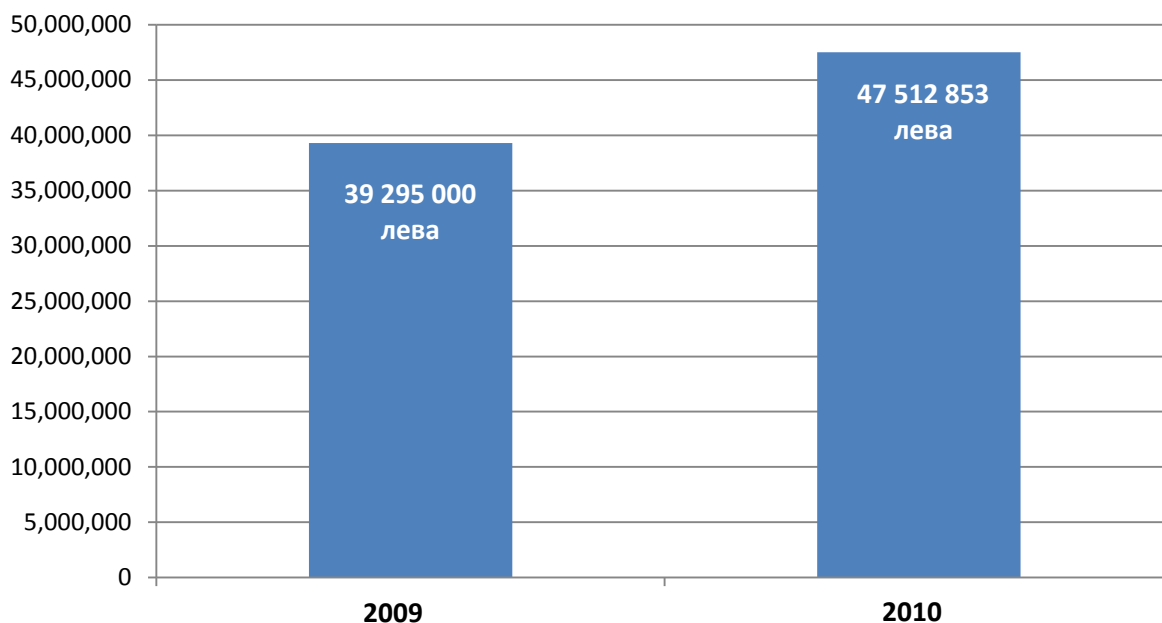

Таблица 1

2. Получатели на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 2

Въпреки увеличената като обем сума, при анализа на данните от НАП за двете посочени години, се забелязва, че ръстът е основно при 6 от общо 21 законоопределени получатели на дарения, като останалите 15 бележат спад в размера на получените финансови дарения през 2010г., спрямо предходната финансова година.

През 2010г. най-предпочитани от корпоративните дарители са били бюджетните предприятия по смисъла на Закона за счетоводството, юридическите лица с нестопанска цел и здравните и лечебни заведения.

Код	Лице, в чиято полза е извършено дарението	2009 г.	2010 г.
		Сума /лв./	Сума /лв./
1	здравни и лечебни заведения	5,482,666	6,286,339
2	специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на фонд "Социално подпомагане" към министъра на труда и социалната политика	927,522	399,322
3	специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа съгласно Закона за народната просвета	1,022,601	1,224,540
4	детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии	2,584,451	1,956,439
5	бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	9,744,673	19,530,053
6	регистрирани в страната вероизповедания	1,578,121	1,541,295
7	специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	281,257	184,509
8	хора с увреждания, както и за технически помощни средства за тях	2,687,866	2,331,985
9	лица, пострадали при кризи по смисъла на Закона за управление при кризи, или на семействата им	58,519	26,381
10	Българския Червен кръст	137,339	93,598
11	социално слаби лица	284,447	148,366
12	деца с увреждания или без родители	1,337,039	817,673
13	културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	359,202	601,330
14	юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството	11,524,203	11,043,386
15	ученици и студенти в български училища за учредените и предоставените им стипендии за обучение	742,874	884,292
16	Фонд "Енергийна ефективност"	15,300	1,131
17	комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение	43,672	23,854
18	детският фонд на ООН/УНИЦЕФ/	60,964	227,657
19	Център „Фонд за лечение на деца“	105,948	26,642
20	безвъзмездно предоставена помощ по реда и при условията на Закона за меценатството	128,273	68,048
21	дарения на компютри и периферни устройства за тях, произведени до една г. преди датата на дарението, в полза на български училища, включително висши училища	188,063	96,015
	Общ обем на даренията	39,295,000	47,512,853

Таблица 2 Разходи за дарения по чл.92 от ЗКПО за финансовите 2009 и 2010г.

2.1 Получатели с увеличен ръст на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 3

Най – голям ръст бележат даренията, направени в полза на бюджетните предприятия по смисъла на Закона за счетоводството (такива са държавните и общинските органи, техните структурни единици, държавните фондове и институции по задължителното обществено, здравно и друго осигуряване, държавните висши училища, Българската академия на науките, Българската национална телевизия, Българското национално радио и др.). При тези получатели на дарения, сумата през 2010г. е нараснала с близо 10 милиона лева, спрямо 2009г., или с близо 100%, съотнесено към декларираните стойности за двете години.

Другите получатели на дарения с ръст в обема на получените средства през 2010г. спрямо 2009г., са институциите за деца (съгласно Закона за закрила на детето и Закона за народната просвета); културните институти (в това число – обмени по международни договори), стипендии за ученици и студенти, детският фонд на ООН (УНИЦЕФ) и здравните и лечебни заведения.

Таблица 3

2.2 Получатели с намален ръст на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 4

Най-голямо намаление в обема на корпоративните дарения бележат Фонд „Енергийна ефективност“ (с над 90% намаление на размера на получените дарения“) и Център „Фонд лечение за деца“ (спад с близо 75%). Тенденцията продължава и за безвъзмездно предоставената помощ по реда и при условията на Закона за меценатството (с приблизително 47% процента), спрямо дарената сума през 2009г.

След тях с близки нива са комуните средства за лечение на наркозависими (с около 44%), специализираните институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социалното подпомагане (спад с около 43%) и децата с увреждания и без родители (спад с близо 40%) и

Таблица 4

Единствено даренията в полза на юридическите лица с нестопанска цел и даренията в полза на регистрираните в България вероизповедания са запазили сравнително близки нива за двете посочени години.

2.3 Брой на корпоративните дарители, използвали данъчни облекчения през 2010г.

Общият брой на корпоративни дарители през 2010г. е 8 684. Това е близо 2 пъти повече в сравнение с 2009г., когато той е бил 4 569. През 2009г. корпоративните дарители са дарявали най-често в полза на бюджетни предприятия (895), юридически лица с нестопанска цел (866) и специализирани институции за деца (444).

През 2010г. сред най-честите получатели на първите три места са отново бюджетните предприятия (1935), юридическите лица с нестопанска цел (1479), и здравните и лечебните заведения (1 178).

II. Еднолични търговци - дарители, ползвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009).

1. Обем на финансовите дарения от еднолични търговци, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009 г.) - Таблица 5

При едноличните търговци също се забелязва увеличаване на обема на направените дарения през 2010г., спрямо 2009г. – с малко над 12%.

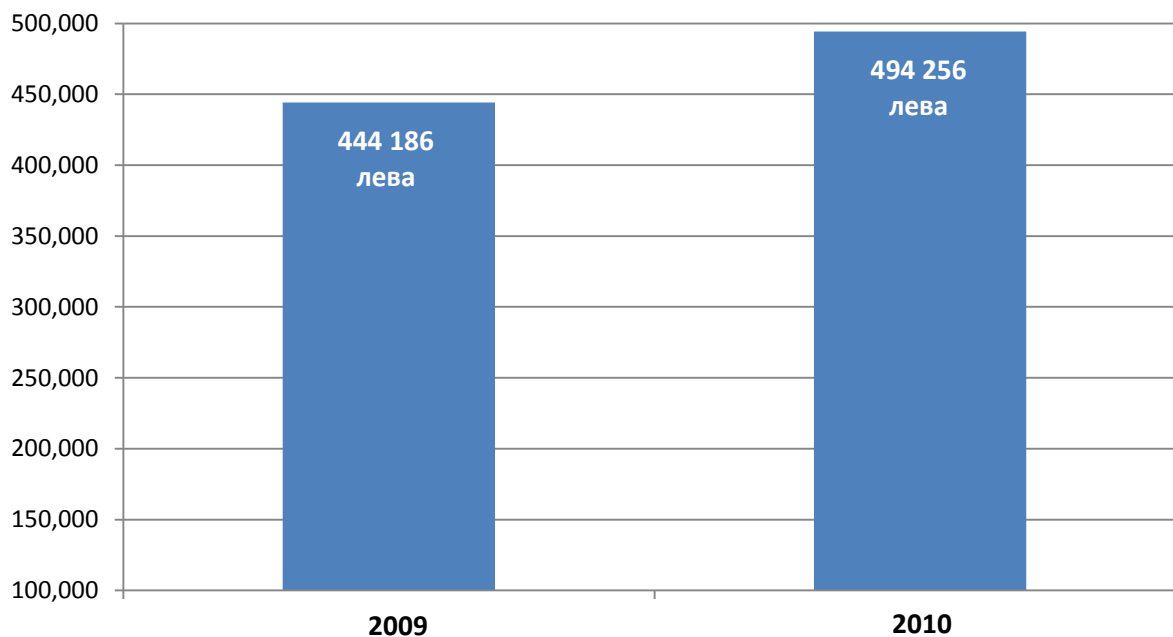

Таблица 5

2. Получатели на финансовите дарения от еднолични търговци, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 6

За 2010г. най-дарявани от страна на едноличните търговци са били бюджетните предприятия по смисъла на Закона за счетоводството, здравните и лечебни заведения и юридическите лица с нестопанска цел.

Код	Лице, в чиято полза е извършено дарението	2009	2010
		Сума /лв./	Сума /лв./
1	здравни и лечебни заведения	3,433	100,191
2	специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на фонд "Социално подпомагане" към министъра на труда и социалната политика	49,606	10,252
3	специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила	7,704	13,007

	на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа съгласно Закона за народната просвета		
4	детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии	9,999	40,953
5	бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	42,399	149,838
6	регистрирани в страната вероизповедания	94,232	12,250
7	специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	20,326	3,743
8	хора с увреждания, както и за технически помощни средства за тях	677	38,685
9	лица, пострадали при кризи по смисъла на Закона за управление при кризи, или на семействата им	50,802	
10	Българския Червен кръст	1,250	2,513
11	социално слаби лица	1,200	3,020
12	деца с увреждания или без родители	2,050	4,862
13	културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	10,587	400
14	юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството	51,800	81,187
15	ученици и студенти в български училища за учредените и предоставените им стипендии за обучение	51,803	19,112
16	Фонд "Енергийна ефективност"	39,370	
17	комунни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение	4,648	3,994
18	детският фонд на ООН/УНИЦЕФ/	1,100	1,000
19	Център „Фонд за лечение на деца“	0	9,130
20	безвъзмездно предоставена помощ по реда и при условията на Закона за меценатството	0	-
21	дарения на компютри и периферни устройства за тях, произведени до една г. преди датата на дарението, в полза на български училища, включително висши училища	1,200	120
	Общ обем на даренията	444,186	494,256

Таблица 6 - Дарения по чл.50 от ЗДДФЛ за финансовите 2009 и 2010 г. – ЕТ

2.1. Получатели с увеличен ръст на финансовите дарения от корпоративни дарители, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009) - Таблица 7

За разлика от даренията на компаниите, при едноличните търговци се отчита ръст при 9 от получателите на дарения, като при част от тях обемът е нараснал значително за една календарна година.

По отношение на промяната на обема направени дарения, за всяка една от категориите получатели, на първо място са здравните и лечебни заведения, при които увеличаването на обема дарения е внушително – стойностите са 3 400 лева за 2009 и над 100 000 лева през 2010г. Другите получатели на дарения, отбелязващи значителен ръст, са хората с увреждания (в това число – и за технически помощни средства) и бюджетните предприятия, които са получили близо 3 пъти и половина повече като обем дарения.

Големият ръст при посочените получатели на дарения през 2010г. от страна на едноличните търговци не влияе като цяло върху общият им размер, тъй като е за сметка на другите категории, където даренията значително са намалили своя обем.

Таблица 7

2.2. Получатели с намален ръст на финансовите дарения от еднолични търговци, използвали данъчни облекчения за 2010 г. (спрямо 2009). - Таблица 8

Категориите, в които даренията са намалели, са общо 11. Прави впечатление, че две от тях – лица, пострадали при кризи и Фонд „Енергийна ефективност“, отчитат нулева във финансово изражение година, от гледна точка на получени дарения.

С най-голямо намаляване на обема на получените дарения през 2010г. са: културни институти (в това число – и за целите на културния, образователния или научния обмен), с близо 96%, даренията под форма на компютри и перифирни устройства за тях (с 90%) и регистрираните в страната вероизповедания (с близо 87%).

Единствено УНИЦЕФ запазва много близки стойности на даренията, получени от еднолични търговци, ползващо данъчни облекчения.

Таблица 8

2.3 Брой на едноличните търговци – дарители, използвали данъчни облекчения през 2010 г.

Общият брой на дарителите – еднолични търговци през 2010 г. е 295.

Най-голям брой дарители – еднолични търговци през 2010 г. регистрират юридическите лица с нестопанска цел и детските ясли, детските градини, училища, висши училища и академии с по 48 дарители. На трето място е категорията на хората с увреждания, които са получили безвъзмездна помощ от 30 еднолични търговци.

III. Физически лица - дарители, ползвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009).

1. Обем на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009 г.) - Таблица 9

При обема на даренията, направени от страна на физически лица за 2010г., се наблюдава почти нулева разлика – стойностите са с разлика от едва 15 хиляди лева в полза на 2009г.

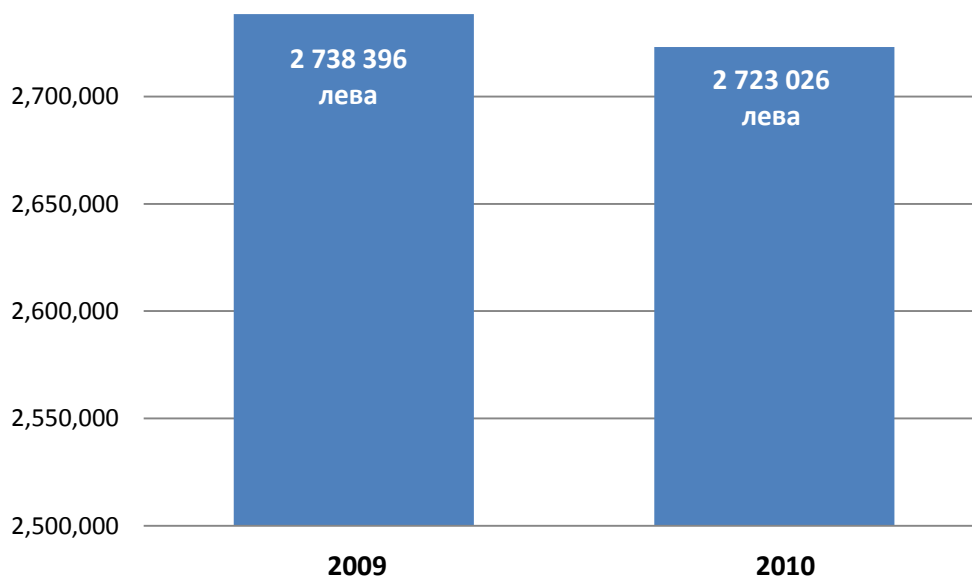

Таблица 9

2. Получатели на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009г.) - Таблица 10

За 2010г. най-много дарения са получили отново юридическите лица с нестопанска цел и регистрираните в страна вероизповедания. Спрямо 2009 г. има промяна на третото място сред получателите, където даренията за културни институти са отстъпили на лечебни заведения.

Код	Лице, в чиято полза е извършено дарението	2009	2010
		Сума /лв./	Сума /лв./
1	Здравни заведения по чл. 21, ал. 2 т. 1 - 3 от Закона за здравето	101,942	350,643
2	Лечебни заведения	167,387	163,276
3	Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на Фонд "Социално подпомагане" към министъра на труда и социалната политика	45,597	63,983

4	Специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета	110,312	185,922
5	Детски ясли, детски градини, училища висши училища или академии	268,598	235,600
6	Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	129,078	132,349
7	Регистрирани в страната вероизповедания	500,761	366,247
8	Специализирани предприятия или кооперации на хората с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	46,337	75,514
9	Български Червен кръст	9,374	11,880
10	Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	18,468	38,775
11	Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественнополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството	943,797	1,024,488
12	Фонд "Енергийна ефективност"	115	500
13	Комуни за лечение на наркозависими	460	230
14	Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)	19,128	27,847
15	Дарение за култура	315,419	0
16	Център "Фонд за лечение на деца"	61,622	41,841
17	Център "Фонд за асистирана репродукция"		1,800
18	Център "Фонд за трансплантация"		2,134
Общ обем на даренията		2,738,396	2,723,029

Таблица 10 Разходи за дарения по чл.50 от ЗДДФЛ за финансовите 2009 и 2010 г.

2.1 Получатели с увеличен ръст на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009) - Таблица 11

През 2010г. по-значими промени (като увеличаване обема на дарения от страна на физическите лица) отбелязват здравните и лечебни заведения, които са получили над три пъти повече през 2010г., спрямо 2009 г., културните институти (в това число – за културен образователен или научен обмен) с близо двоен ръст и специализираните институции за деца, с ръст от близо 70%.

Впечатление прави, че обемът в полза на юридическите лица с нестопанска цел през 2010г. запазва приблизителните нива от предходната година (с леко повишение), както и фактът, че именно тези дарения формират приблизително 1/2 от общите обеми за календарната 2010г.

Табл. 11 Получатели с увеличен обем на дарения от физически лица през 2010 г. спрямо 2009 г.

2.2. Получатели с намален ръст на финансовите дарения от физически лица, използвали данъчни облекчения за 2010г. (спрямо 2009) - Таблица 12

При даренията, направени от физически лица за 2010г., най-силно впечатление прави липсата на дарения по реда и при условията на Закона за меценатството – ако през 2009г. техният обем е над 315 000 лева, то такива 2010г. практически липсват. На второ място са намалели даренията в полза на регистрираните в страната вероизповедания – с близо 27%. На трето място се регистрира спад с 1/3 от декларираните дарения в полза на Център „Фонд за лечение на деца“.

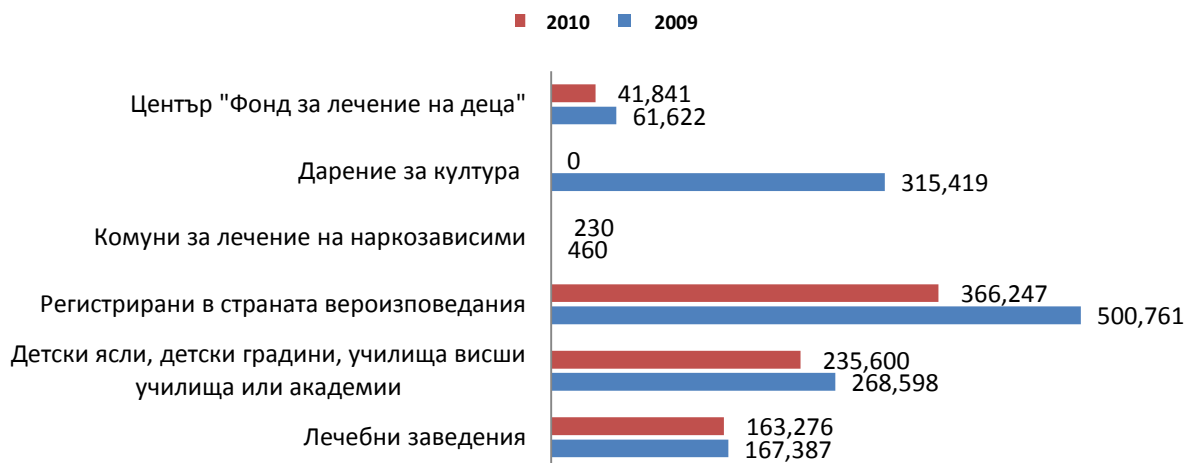

Табл. 12 Получатели с намален обем на дарения от физически лица през 2010 г. спрямо 2009 г.

2.3. Брой на физическите лица – дарители, използвали данъчни облекчения през 2010г.

Общ брой на дарителите – физически лица за 2010г. е 2 506.

Най-голям брой дарители – физически лица през 2010г. регистрират юридическите лица с нестопанска цел, които са получили дарения от 707 души, Център „Фонд за лечение на деца“ с 386 дарители и регистрираните вероизповедания с 298 дарители.